

درگاه

اون بش کونده برنشر اولنور

• ایلول ۳۳۷

نومرو : ۱۰

برنجی سنه : برنجی جلد

پیمایه کوره انجیل

سوزك تجسمی

* ابتداده سوز و اردی، و سوزیله برابردی و سوز رب ایدی. او، ابتداده ربه برابردی. هرشی اونکله اولدی، و اولان شیلرک هیچ بری اولنیز اولمادی. حیات اونده ایدی، و حیات انسانلرک نوری ایدی. نور قراکفلرده بارلار و قراکفلر اونی آلامدی.

* ربک کوندریکی بر آدم و اردی: آدی یچی ایدی. او شاهدلرک کلدی، نوره شهادته کلدی، تا که هرکس اونک سوزیله اینلسون دیسه. او، نور دکلدی، فقط نوره شهادت ایچین کوروندی، بو نور حقیق نور ایدی، که دنیایه کلوب انسانلری تنور ایدر. او دنیایه ایدی و دنیا اونکله یابیلدی و دنیا اونی هیچ ملایمادی، او حصصیرنه کلدی و خصصه لری اونی اصلا قبول ائتمدی. فقط، بوتون اونی قبول ایدنه نله، اونک آدینه اینانله، او، ربک اولادلی اونی قدرتی و بردی، او نلرکه نه قانندن، نه آتندن نه آنک آرزوسندن نه ده انسانلک آرزوسندن دوغدیله، آتئق ریدن دوغدیله.

* و سوز تجسم ابدی و رحمت و حقیقته دولو، بزم آرمزده قالدی. ویز اونک علونقی تماشا ایندک، بو علویت پدرک یکانه اوغل نه خاص علویتک آشیدی. - یچی اوکا شاهد اولدی و ندا ایدری: بن سوبله دیکم ایشه بودر. بندن صوکره کان بکا تقدیم ایدری، زیرا، او، بندن اول موجوددی. - ویز نه آلدقسه اونک اکلینندن، رخته رحمت آلدی. زیرا، قانونی موسی کتیردی، رحمت و حقیقت عیسی ایله برابر کلدی. ربی کیمه ل کورمیدی؟ پدرک قوجاغنده کی یکانه اوغل درکه اونی هرکسه بیله بردی.

* ایشته ایمانک شهادتی، وقتا که یهودیلر، یحیایه - سن کیمسک؟ - دینه صورق ایچین قدسندن مرخصلر کوندردیله. یچی اقرار ایدری، اصلا انکار ائتمدی، یچی عیسی اولدینی اقرار ایدری. واونلر اوکا صوردیله: - او یله ایسه، نهمسک؟ کیمسک؟ ایلاس میسک؟ - و او دیدی: اصلا اودکلم. - پیغمبریمسک؟ - و او جواب و بردی: خایر. بونک اوستنه، اونلر اوکا دیدیلر: کیمسک؟ بزه سوبله. تا که بزی کوندره نله بر جواب و بره لم. کندیکه عاقد فکرک نه در؟ بن، دیدی؟ چولهده باغرانک سسیم.

«افندمک بولنی دوزله تکرز»

ادریس پیغمبر بوبله دیدی. مرخصلر بر طاقم فارضیلدی. شوبله برسؤال ده سوردیله: او حالده نندن وافتیز ایدیورسک؟ مادانکه نه عیسی سک، نه ایلاس سک، نه ده پیغمبرسک؟ یچی اونلر جواب و بردی: بن، یالکز صو ایله وافتیز ایدیورم؟

قیمتی هلدک مثبت مساعیسه خادم برآلت اولقدیر. بوقسه روح ایله بدن آراسنده عینیت و یامادات نامه نلک موجودیتی اثبات ایدلش بر ادعا اولقدن: بوز چوق اولقدیر. ایشته روح ایله بدن آراسنده علمی اولارق زمان مناسبتدن باشقه بر مناسبت بیله مدیکی ایچوندرکه روح ایله بدنک تأثیرات متقابله سی حقنده بالضروره ضد ایکی وجدان فلسفی حاصل اولمشدر. بونلردن برینه کوره «بدن» یعنی «ماده» روحه حاکمدر و کاشانده ماده دن باشقه هیچ بر قوت، هیچ بر موجود یوقدر. هرشیئک مقیاس و منبای ماده اولدینی ایچون روح هیولای فصولی بر یاباغی و حتی شایان استخفاف واستئزرا بر قوروقلدیر. حال بوکه روجیلر ماده نلک تأثیراتی انسانلر اینه مکمل برابر، مفکوره لریله بوتون کاشانی در آغوش ایلمک و ماده یی روحک بر معنوی عداغنده مصدرلر. بری آتئق کوزیله کوردیکی، آلیله طوئینی شیشه اینانیرسه دیکری حسیله قاورادینی، مفکوره سیله باغلاندینی شیلر ده اینانیر. ماده جیلرک مفهولرینه نظراً هرشی کیت در، دنیا، ماده وحدتنده طویلالمشدر. کاشان، بر کره یابیلش واولش بیتمش برشی اولدینی ایچون اساسی استقرار و عطا اندر. ماده، غیر قابل احما و ابدیدر. زمان دائماً عینیه تکرر ایندیکی ایچون تاریخده بر تکرردن عبارتدر. هرشیئک حصولی ضروری و قطعی بر معینیه تابعدر. الحاله هده موجود اولاندن باشقه هیچ برشی یوقدر. بوتون عالم ثابت و مستقر بر نامتناهی، تعبیر دیکرله مکاندن باشقه برشی دکلدیر. روح و آنا یوق یالکز ماده واردر.

رو جیلرک کوروشلرینه نظراً موجودات یالکز عینیتی دکل غیریتلری ده محتویدر. حیاتک اساسی کیت دکل کیفیتدر. عالم بروحت دکل بر کثرتدر. جهانده حاکم اولان لایتزللک و عطالات اولایوب محول و حرکتدر. کاشان اولش بیتمش برشی دکل دائماً اونی اوزره بولان بر قوتک دائیدر. عالم بر عالم وجوب دکل بر عالم امکاندر. معینیت یالکز خام ماده عالنده جاری اولوب حیات، روح و جمعیت شاینلرنده حریت واردر. وجود یالکز الحاله هده موجودلره منحصر اولایوب بالقوه موجودیتلر دخی واردر. جهانک اساسی استقرار دکل دنیلر میکیتدر. قییدیکرله اساس عالم عطالات اولایوب فعال بر قوتدر. ماده دن باشقه برده بو حاکم بر «آنا» واردر.

شیمدی بو معلوماندن صوکره سجه لر مزلک قلبکانه بر لاهه جک اولورسقی الک عمومی بر کوروشله بو ایکی ضد منظومه روحیه نلک یکدیگر یله چاریدشینه شاهد اولاجقز. آرتق سجه سی آکلامق ایسته دیککیز معین بر شخصیتک نه اولدینی و احوال و الحاقات تأثیریه نه اولایله جکینی ایچنه کیرمش کی کشف اتمک ممکن اولاییلر طن ایدیورم.

دارالفنون روحیات و علمی

مصطفی شکیب

فقط بو ضروری و حیاتی تحوللره رنکسزلرده کی قصدی و تصویری اراده سزلکی و متولولرده کی هر جانی مشربلکی تقریق ائتمکدر. بونلرده نه حاکم بر حسن و اراده، نه ده معین بر شخصیت واردر. حال بوکه سجه یی کیمسه لده حسیاتک رنککاری ده کیشیده ماهیته اصلا خلل کلز. مکرکه جنت ویا خستلق کی برآفته معروض قاله. فضله اولارق سجه یی لدره تعین ایش حاکم بر حسن ویا فعالیتک اداره سته بکمش اولیله بر شخصیت واردر که بوک عمومی بر تعنیله یا «ماده یی» ویا «روحی» در. سجه ییه بر عسولک الهامکار و جانی بر تعنیله «حمله حیات» در بر سه بو حله نلک تصرف ایندیکی بنیه روحیه ماده یی و یاروچی اولان شخصیتددر. بوراده کی «روحی» تعبیرندن بر قوتلرک ناقص و ابتدائی اولان رو جیلرلری قصد ایندیکیز اصلا آکلاشیلما سین. مسئله یی بوکونکی شخصیت روحیه لر مزله نقل اتمک صورتیه بر تصنیف یا اتمک لازم کلیرسه منور و متفکر لر مزی «مفکوره جیلر» و «مفکوره سزلر» دیسه ایکی به آیره ییلر. یالکز محترم بر قسه زه و زدن مفکوره دن باشقه بر مفکوره طامیاد لرینه نظراً بوز مره یی مفکوره سزلر دکل ایوم صولق قرارینی ویرمه دش مترددلر صنفه ادخال ایدیه ییلر. ایشته بو استنادن صوکره رنکسزلره متولولر مزلدن ماعداسلک منظومه روحیه لری ایوم بر برلرینک تماماً ضدی بر ماعینده در که بکا فالیرسه بو حال هیچده استغراب ایندیه جک برشی دکلدیر. چونکه انسانلر ازلدن بری بویکی بو بوک صنفه آریلشیلر و یکدیگر یله دائماً چاریدشیلر. بزم وظیفه من بونلرک هویت شخصیه لرینه معیار اولان احوال و الحاقات قارشیتنه ناصیل حرکت ایدیه ییلر. جکلرینی آکلامق و بو ساییده هر ایکی طرفه قارشی شعور سز قالمقدیر. چونکه بو یابیلما دجه سجه نلک ظاهری تحولاته معروض قالدیغز زمان شخصیتلرک دخی دیکشیدیکنه حکم ایدره رک سجه لر مزلک هویت حقیقیه لرینی یاکایش تفسیرله اوغرائیور و نتیجه ده آلدانان و آلدانان ذهابلرله بو بوکار مزی تحریف ایدیور و محیط مزلک اعتقاد و معنویت قوتلرینی زهر یلورز. حال بوکه مفکوره جیلر ده کی روحانیت ایله مفکوره سز لرده کی مادتیله جک بنیه روحیه لری تحلیل و بونلرده کی اوصاف عمومی تعین ایدیلنجه سجه یی و شخصیتک قلبکانه کیرلش اولور که آرتق بوراده نه یاکایش کورمک، نه ده یاکایش آکلامق واردر. بونی یابادن، هانکی صنفه داخل اولورسه اولسون، سجه ییلر مزلک ایچمه باشامق و بوتون حرکتلرینک عمومی سبیلرینی بولارق مستقیله کی محتمل شرائط دائره سینده نه صورتله حرکت ایده جکلرینی کشف اتمک ممکن دکلدیر.

۸- ایشبو شخصیتلرک تفصیلاتنه کیر مزلدن اول عطاوتک حصولی اولان مزاجک تحولاتیله شخصیتک تحولاتی آراسنده بر عینیت تصور اتمک ذهابلندن قورتوناق لازم کلیر. چونکه عضوینه حالات روحیه آراسنده معینت اولارق آتئق بر زمان مناسبتی واردر. «ده قارت» دنبری معلوم اولان موازات نظریه سنک حقیق

فكرتك استغفاری

— مایند —

أمرالله أفندی ، بو جوابی آلینجه فکرتک استغفاسنی قبول ایدرک برینه وکالتاً صالح ذکی بکی تعین ایتدی ؛ بوغرتله تبلیغ ایتدیردیکی برورقه ایلله « شاعر برینه عالم » تعین ایش اولدیفنی اعلان ایتدی .

بالخاصه بو اعلان مطبوعاتک شدتل واخلده لرخی دعوت ایتدی ؛ معللرک قسم اعظمی ده نظارتک حرکتی پروتستو ایدرک استغفا ایتدی ؛ طلبه سنک بر چوغی ده مکتبدن چیقدی ؛ ورسنی مقامله مراجعت ایدرک سوکیلی مدیرلرینک اعاده سنی طلب ایتدی . بو طلبله بر چوق بالارده اشتراک ایتدی . باخصوص شهزاده عبدالحججه أفندی حضرتلری ده مقام صدارت ایلله مجلس میوثانه بر « طلبه باباسی » صفیله مراجعت ایدرک مکتب سلطانینک فکرتدن محروم ایدیلده سنی طلب ایتدی .

میونلر ، ناظرلر ده ایشله علاقه دار اولدیلر ؛ آرازلنده أمراللهی شدتله تقبیح ایتدیکی ، اوندن استیضاح یاییق ایشلر ، اونی دوشورمکه غیرت ایدلر . بیلله اولدی . فقط ، هر شییه رغماً أمرالله افندی نظارتله قالدی ، وفکرت مدیریندن ایدیا کیتدی ..

أمرالله افندی بوجریانلر قارشینده ، کندیسنی مدامه ایچون هر واسطه به مراجعت ایتدی ؛ بر غرتجه یی « فکرت » ذاتا انضباطی تأمین ایدمیرور ، بو آغیر یوک آلتندن قاققه میوردی ؛ سلطان مدیرلرکندن باشه چیقمیه جفنی آکلا دینی ایچون

فقط ، سزک آرا کرده بری وارکه هنوز طایف میورسکر ایشته بندن سوکره اوکلجک ، بن اونک چار یقزلنده ک باغلی چوزمکه بیلله لایق دکل .

بو شیلر ، حیایک وافتیز ایتدیکی برده ، تیه صراستک دها اوتله سنده بیت العینده کجدی .

ایرتسی کون عیسای کشدنه دوغرو کلبرکن کوردی ویدی : ایشته دنیانک کنهانی قالدیرم جی ربک قوزیسی بو ، ایشته ؛ بدن سوکره بری کلجک و بکاتقدم ایدم جک ، زیرا ، او بدن اول موجوددی دیدیکم بودر . بن اونی طایف میوردم ، فقط بنی اسرائیل معلوم اولسون دیبه صوابله وافتیزه کلدیم . یحیی بو ایشهادی ده ایفا ایتدی . روحک برکوکرجینی حانده کوکدن اینوب اونک اوزرینه قوندیفنی کوردیم . بن اونی طایف میوردم ؛ فقط ، بنی صوابله وافتیزه کک کوئدرن بکا دیدی ک : روحک اوستنه قونوب دوره جی کیسه درک سنندن سوکره روح - قدس له وافتیز ایدم جک . وکوردیم وشهادت ایتدم که اوربک اوغلیدر .

بغروب قدری

استغفا ایتدی ، قسط الیوملر حنفده کی آخری وسیله اتخاذ ایتدی « دیدی ، دیگر برغرتجه یی « فکرتک هر ایتدیکنی یایدیفندن ، حتی فرانسز اولان مدیر ثانی به محض فکرتک خااری ایچون حسنز اولرق اذن ویردیکندن » بحث ایتدی ؛ کندیسنی صیقیشدیران میونلره « اصرار ایدرسه کز ، سوکرا بن کرسی به چیقار ، اونک تاریخ قدیمی اوقورم » یولنده تهدیدلر بیلله یایدی .

بو کشمکش ائناسنده بالطبع فکرت ده عاطل قالدی ؛ اوده برقاچ شی یازدی ؛ فقط بو مناسبته یازدقزلرنک یالکیز برینی نشر ایتدی .

طنین ، فکرتک استغفاسنی متعاقب روبرت قوللر اداره سی طرفندن دعوت ایدیلدیکنی یازمشدی ؛ ایرتسی کون فکرت ، قوللر ده ذاتا معلم اولدینی ایچون ، چاهده شو مکتوبی کوئدره درک طنینده نشر ایتدیردی ؛

عزیزم چاهد ،

دونکی مقاله کده بنم روبرت قوللر طرفندن یکیدن بروطفیه ایلله دعوت ایدیلدیکنی یازیورسک مکتب سلطانیده مدیر بولندیم قدر روبرت قوللر ده کی خدمت تدریسیم ذاتا ترک ایتمه مشدم . یالکیز قوللر اداره سنک کوستردیکی آرزو ومساعدیه منی هفته ده بر کره ، چهارشنبه لری ، خصارک اوکوزل صیرته یوکسه لیور وایکی صنفک قسم اعظمی ترک اولقی اوزره عناصر مختلفه عثمانیه دن مرکب وحداً کزیده شا کره لرله مشغول اولیوردم .

کچن دورک تضییق محنتی ایچنده بکا امثالسز وحقیقه سرآزاد برانسان حیاتی اهدا وتأمین ایدن او هوای صاف حریتی تنفس ایتدیکه جکرلریمه حالا بر خفیفک ، بر قوت وحیات حس ایتدیکمدن او روح آرا تیه ایلله راطه می بوتون بوتون کسمک ایتمه مشدم .

نه قادر حقی اولدیفنی شیمدی کوروپورم ؛ بر محیط غلبه وغلظت ایچنده سربسته ولسانجه ایش کورمک ممکن دکلدر .

بو کون سمنی وعرفانم تبدیل تابعیت ایدیور دیکلدر . بوکا دونکی فنا حیاه ده چاره سز قاتل مشدم ، بوکون یینه ایلله یایغه مجبوریت کوروپور و قوللرک حریت نوازانه وقدر شناسانه آجیدینی آغوش رغبتیه ایشته سوروکل میوردم .

قباحت بنم دکل ، بن اوراده سزه ولسانلره خدمت ایدم جکم .

اوغلی آتاندن آتیران الار قهر اولسون !

فکرت ، هر طرفدن ، مکتب سلطانیه تکرار کلک ایچون ، شفاهی ، تحریری ، خصوصی ، عامی دعوتلر آلیوردی . بونک اوزرینه شو مکتوبی یازدقز طنینه کوندردی ؛

بنی چاغیرانلره ؛

مکتب سلطانیه تکرار عودتم ایچون ، هر شیئی اونوتورق اوراده کی وظیفه تکرار مباشرتم

ایچون بنی تضییق ایدیورسکر . قیصه جه سوبله ییم : بجه اورزاده اونوتولجق هیچ بر شی یوقدر ؛ وظیفه مدن چکامه مک آسیایی برنقطه ده طوبانه بیلر ، اوده شودر : مکتب سلطانیه بنم آلمده اولدیرک ایتنه یوردی ؛ بن بو جانبته اشتراک ایدم مزدم .

أوت ، مکتب سلطانینک خصوصیت واستقلالانی قالدیرمق روحنه ، روح تأسیسه قصد ایتک در ... بوجلادانی بکا یایدیریلماز !

أساساً ساخته کارانی وایچر یکسز شاشقین هر حاله بک کولونج وضع تزویری ایلله صفحه مطبوعاته انعکاس ایدن هویت سخیفه مک آمر و نظارتی آلتنده ایش کورمک بنم کارم دکلدر . بن شوکا آغلارم که عثمانی مشروطیتی بوکون امور مقدسه معارفی بویه سقط برآلده بولندیر میور . بوکا کیم ایسترسه تحمل ایدم بیلر ، فقط بن تحمل ایدم .

اصل آغلانه جق حال متعاس و متحد اولدیفنی هر فرصته بیان . واعلان ایدن هیئت حکومتزک کتله تجانس وانهادی آراسنده بو هویت سخیفه یی ده صیق ، صافلاق صورتیه کندندن امید واعتماد منی تبعید ایدم جک بر وضعینده بولونماسی در . بو محترم هیئتک ائک شایان اعتماد ارکندن برقاچی شو بجریکسز وساخته کار آرقاداشلرینک خطالری ، بولسزقلری ، بوشلانی دها اوچ کون اول بکا قارشی قبول وتسلیم ایدیور ، حتی ایچلرندن بر ذات مخدومی او بدیخت ائله تأثیر مشومیه « بوکون اوکسز قاتلان مکتب سلطانینک آله جفنی » سوبله یوردی . خابر ، أفندیلر ، بر غیظ وغلظت محیطی ایچنده سربسته انسانجه ایش کوروله من . هیات که بن یالکیز انسانجه وسربست ایش کوره بیلیم . نه یایم ؟ فطرتی دکیشدیرمک آلمده دکلدر . آرتق شو اعتراف ائیم قارشینده معذرتک انصاف کزدن بکارم .

— نیشان ، ۱۳۶ — توفیق فکرت

فقط ، حسین چاهد بک ، بو مکتوبک انتشارخی موافق کورمدی ؛ ومطالعاه سنی فکرت نه تحریر ایلدیردی : فکرت ، « اصل آغلانه جق حال ... » عبارده سنی تعقیب ایدن سطرلر ده أمراللهک آرقاداشی اولان ناظرلری واخلده ایدیور ، اولرک کندیسنه أمرالله أفندی علیه اوله رق سوبله دکاری سوزلری افشا ایدیوردی . چاهد ، بوحرکتی فکرتیه یاقیده بره میور ، وشو سطرلری یازیوردی :

« بو فقره لر أمرالله دکل سکا معنا ضرر ویره جکدر . سندن بکلکه حقمز اولان بو یوکسکلردن بری ده اعتدال دمی وسربستی محاکمه یی اونوتامق در . خصوصی برهملده برنوع تودیم سر قیلندن سوبله بن برلاقبردی سن افشا ایدرسه ک أمرالله برشی غائب ائمز ، بالعکس سنک بوحرکتی بکه نه یجک اولانلری أمرالله قازانیر ،

چاهد ، بو مطالعه لردن سوکرا ، « سکا قارشی درین برحرمت ومحبیتک ویردیجر ائله یازدیم شو